

TALLINNA

POLÜTEHNIKA

Nr. 23 (518)

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

XX aastakäik

Neljapäeval, 12. septembril 1968

ÜRO PÕLEVKIVIPROBLEEMIDE SÜMPOOSIONI SOOVITUSED

ÜRO I põlevkiviprobleemide sümposion toimus Eesti NSV-s Tallinnas 26. augustist 4. septembrini 1968. a.

Sümposionist võtsid osa delegaadid 28 maalt, kus leidub põlevkivivarusid.

Sümposiooni töö toimus järgmises neljas sektsioonis:

1. Põlevkivide geoloogia, mineraloogia ja kaevandamine.
2. Kerogeeni geokeemia.
3. Põlevkivide utmine, põletamine ning kõrvalproduktide puhastamine ja kasutamine.
4. Põlevkivide kasutamise ökonomika.

Sümposioonile esitati 89 ettekannet ja need arutati läbi istungitel.

Sümposionist osavõtjad külastasid lahtist karjääri ja maa-alust põlevkivikaevandust ning põlevkivikütusel töötavat Balti Soojuselektrijaama Narva lähedal (võimsusega 1612 megavatti).

Peale selle avanes delegaatidel võimalus isiklikult tutvuda põlevkivitöötlemise tööstusliku kompleksiga Kohtla-Järvel, kus põlevkiviõli ja gaasi kõrval toodetakse ka toorainet keemiatööstusele.

Need korraldajate poolt lahkest organiseeritud tutvumiskülaskäigud kinnitasid põlevkivi kompleksse kasutamise võimalust.

Põlevkivi kompleksse kasutamise seisukoht leidis sümposioonil esitatud andmete alusel veeldorset kinnitust võimaluste kohta toota mõnede põlevkivide baasil ehitusmaterjale, väärtuslikke mineraale ja teisi kõrvalprodukte.

Sümposionist osavõtjate tähelepanu juhiti samuti põlevkivide uurimise ja töötlemise projektidele mitmes maades.

Seetõttu on sümposionist osavõtjad veendunud, et põlevkivivarud, mis on laialt levinud kogu maailmas, on tähtis potentsiaalne tooraine, mis võib anda tõsise panuse rea maade majanduse arenemisele.

Olles veendunud nendes võimalustes, rõhutasid sümposionist osavõtjad vajadust intensiivistada põlevkivivarude luuret ja hindamist ning

rakendada juba olemasolevat tehnoloogiat arenemises maades, arvestades viimaste spetsiifilisi tingimusi.

Sel eesmärgil juhib sümposion tähelepanu vajadusele töötada välja ühtne rahvusvaheline terminoloogia põlevkivide klassifitseerimiseks.

Sümposion tervitab ÜRO peasekretäri initsiatiivi looduslike ressursside ja sealhulgas ka põlevkivivarude uurimise viie aasta plaani väljatöötamisel.

Sümposionist osavõtjad soovivad anda eelnimetatud plaani täienduseks järgmised soovitusel läbivaatamiseks ÜRO vastavatele organitele:

1. Kutsuda lähemal ajal kokku grupp ÜRO eksperte, kes arutaksid põlevkivide geoloogilise luure ja kasutamise meetodite rakendamist arenemises maades.

2. Tugevdada tehnilist abi põlevkivi uurimise ja töötlemise alal ÜRO arendamise plaani raames vastavalt valitsuste poolt avaldatud soovidele. Nimetatud tegevus peab sisaldama arenemise maade varustamist ekspertidega ja samuti nimetatud maade personali individuaalset (stipendiaadid) ja grupiviisilist (seminarid) väljaõpet.

3. Organiseerida ÜRO II põlevkivialane sümposion 1973. aastal. See ettepanek on põhjendatud käesoleva sümposiooni heade tulemustega ja lootustega, et lähemate aastate jooksul paljud praegu teoksilolevad uurimused osutuvad viljakaks ja et andmed põlevkivivarude kohta mitmesugustes maades täienevad.

4. Lõpuks väljendavad sümposionist osavõtjad lootust, et sümposiooni materjalid lähemal ajal kirjutatakse ja levitatakse.

Koos soovitustega märgib sümposion rahuldustundega USA esindajate poolt tehtud avaldusi, millistes on väljendatud lootust, et II põlevkivialane sümposion on võimalik korraldada 1973. aastal USA-s.

Sümposion märgib samuti rahuldustundega põlevkivialaseid kogemusi omavate maade valmisolekut suunata ÜRO käsutusse eksperte tehnilise abi osutamiseks.

EHITUSMALEV SAABUS TALLINNA

Kui käisime ehitusmaleva rühmadel külas tööpaikadel, ei paistnud see nii õige suur olevatki. Kui aga rühmad laupäeva õhtul saabusid Tallinna ja kogunesid «Estonia» teatrihoone juurde, paistis kõigile, et tegemist on päris suure väega. Üliõpilasi-ehitajaid saabus kaheksasaja ümber. Kõige suuremaks koosseisuks aga oli 1050 ehitajat Eestist, teistest liiduvabariikidest ja Ungarist ja Tšehhoslovakiast.

Regioonide komandörid raporteerisid ehitusmaleva komandöri-

le Aarne Vahtrale. Viimane esitas rapordi maleva aktiivse tööperioodi lõppemisest ja ehitajate saabumisest Tallinna EKP Keskkomitee esimesele sekretärile sm. J. Käbinile. Komandör märkis, et malevlased tegid tänava ehitustööid rohkem kui miljoni rubla eest, tegelesid aktiivselt spordiga ja isetegevuse viljelemisel ning esinesid elanikkonnale arvukate loengutega.

Sm. J. Käbin tänas noori tehtud tubli töö eest ning rääkis tunnustavalt nende osast in-

ternatsionaalse sõpruse süvendamisel. Ta avaldas veendumust, et maleva tänavune tuhandeliikmeline pere kasvab lähematel aastatel mitmekordseks ja et üliõpilaste malevad võivad üha suurema töökuulsuse.

Ehitusmalevasi tervitasid tööperioodi lõpu puhul veel ELKNÜ Keskkomitee sekretär Aare Purga, Tallinna Polütehnilise Instituudi ja Tartu Riikliku Ülikooli komsomolikomitee sekretärid Ahto Vellamaa ja Sirje Endre ja maleva komandör Aarne Vahtra.

ÕPPEAASTA AVAAKTUSEL

Tallinna Polütehnilise Instituudi üliõpilaspere uus vahetus kogunes esmaspäeva keskpäeval «Estonia» kontserdisaali. Algas pidulik sündmus — õppeaasta avaahtus.

Orkestrihelide saatel toodi saali õppeasutuse lipp. Instituudi rektor prof. Agu Aarna kõneles alanud õppeaasta ülesannetes ja soovis üliõpilastele parimat edu ja kordaminekuid. Rektor märkis, et kanda üliõpilase nime on suur au ja suur kohustus. Tänapäev üliõpilane, see on homme spetsialist, kes peab astuma vastutavale töökohtale tootmises ja edasi arendama meie sotsialistliku kodumaa majandust, teadust ja tehnikat. Seepärast vaatab kogu meie rahvas üliõpilastele kui tulevikuloojatele ja säästab palju materiaalseid varasid, et neile luua tingimusi õppimiseks. Noorte kohuseks on neid rahva lootusi ja panust õigustada. Tervitusi tõi veel EKP Keskkomitee teaduse ja kultuuri osakonna juhataja asetäitja Ilmar Nuut, Eesti NSV Kõrgema ja Kesk-erihariduse Ministeeriumi inspektor Peeter Larin ja ELKNÜ TPI Komitee esimehe sekretär Ahto Vellamaa. Laulsid instituudi nais- ja meeskoor.

Esimesele kursusele võeti 87 noormeest ja neidu, kes lõpetasid keskkooli kuld- või hõbemedaliga ning tegid instituudis esimese eksami hindede «väga hea» või sooritasid sisseastumiseksamid kõrgis profiileerivates õppeainetes hindede «väga hea». Nüüd rivistusid nad lava ees. Rektor õnnitles vastseid üliõpilasi ning neile kingiti lilli.

Lipuvalvesse asusid esimese kursuse üliõpilased. Tallinna Polütehnilise Instituudi kasvandikud on viimasel ajal esinenud edukalt vabariiklikel, üleliidulistel ja rahvusvahelistel võistlustel. Aktusel anti parematele sportlastele kätte autasud.

Autasu osaliseks said Priit Tomson, Ivan Dratšov, Antj Penu, Dimitri Dratšov, Peeter Vehm, Toomas Kleesment, Avo Luigela, Priit Paalo, Jaak Nuuter, Valdu Suurkask ja Kalle Kukk. Samuti autasustati ka õppeasutuse väljapaistvate isetegevuskollektiivide, rahvakunstiansambli «Kuljus» ja akadeemilise naiskoori juhte Salme Valgemäed ja Alma Tamme.

Aktus lõppes vana üliõpilaslauluga «Gaudemus».

Esimeses sektsioonis

Sektsiooni nr. 1 — põlevkivide geoloogia, mineraloogia ja kaevandamine — istungid toimusid 26.—29. augustini. Kokku kuulati viie istungi jooksul kaheksateist ettekannet NSV Liidu ja välismaa spetsialistidelt. Kahjuks tuli neli välismaalaste ettekannet ära jätta ja osavõtjad pidid rahulduma ainult nende poolt saadetud tekstidega, sest autorid sümposioonile ei saanud. Seetõttu kuulsid delegaadid küll kuult ettekannet välismaa spetsialistidelt, kuid ainult kahe välisriigi — USA (viis ettekannet) ja Brasiilia (üks ettekannet) põlevkiviprobleemidest. Seevastu hõmasid NSV Liidu spetsialistide ettekanded praktiliselt kõiki tähtsamaid põlevkivi geoloogia, kaevandamise ja rikastamisega seotud probleeme meie maal ja olid väärtuslikuks informatsiooniks nende maade teadlastele, kes kavatsevad hakata ekspluateerima oma põlevkivivarusid. Huvi mainitud küsimuste vastu tunnistab kasvõi see, et selle sektsiooni tööst võtsid osa 15 välisriigi spetsialistid.

Välismaalaste ettekannetest äratas kõige elavamalt huvi USA geoloogiavalitsuse teadlaste D. C. Duncani ja V. E. Swansoni informatsioon põlevkivide geoloogiast ja varudest USA-s. Nõukogude spetsialiste huvitasid põlevkivialaste geoloogiliste uurimistööde organisatsioon ja finantseerimine USA-s, seaduspärasused põlevkivide koostise ja geoloogilise vanuse vahel, põlevkivide rikasta-

misprobleemide uurimise tulemused jms. Väärtuslikke andmeid said meie spetsialistid ka USA geoloogi S. R. Bardsley ettekannest karotaažiandmete kasutamise kohta põlevkivi kvaliteedi hindamiseks, sest autori poolt soovitatud ultrahelikarotaaži, mis Green Riveri maardla uuringutel andis suurt efekti, on NSV Liidus seni kasutatud peamiselt kivisüte uurimisel. Ühtlasi soovitasid nõukogude spetsialistid S. R. Bardsleyle senist meetodikat täiustada.

Ettekanne Brasiilia Irati formatsiooni permiaajastu põlevkivide, millega esines selle maa põlevkivi peavalitsuse geoloog V. T. Padula, oli huvitav meie vabariigi spetsialistidele eriti seetõttu, et Brasiilias on juba astunud esimesi samme põlevkivide praktilisel kasutamisel, kusjuures on arvestatud ka V. I. Lenini nim. Kohtla-Järve Põlevkivikombinaadi kogemusi.

Nõukogude Liidu põlevkivivarusid ja maardlate geoloogiat käsitletud V. Kotlukovi ettekanne tutvustas lühidalt kõiki seni uuritud perspektiivseid maardlaid. Kõige põhjalikumalt käsitlemist leidnud Balti põlevkivibasseini geoloogiat puutuva osa koostamisel võtsid kaasautoritena osa ka meie vabariigi spetsialistid S. Baukov (TA Geoloogiainstituut) ja E. Mustjõgi (Geoloogia-valitsus). Elavat vastukaja põhjustas trusti «Eesti Põlevkivi»

(Järg 2. lk.)

EÜE komandör Aarne Vahtra esitab rapordi maleva suvistest töödest EKP Keskkomitee esimesele sekretärile sm. J. Käbinile.

